

**Громадська організація
«Південна фундація медицини»**

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ

**УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ
ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ
ЯК ПРІОРИТЕТНА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ**

17–18 січня 2020 р.

**Одеса
2020**

- З-12** **Забезпечення здоров'я нації та здоров'я особистості як пріоритетна функція держави:** матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса 17–18 січня 2020 року). – Одеса: ГО «Південна фундація медицини», 2020. – 108 с.

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Забезпечення здоров'я нації та здоров'я особистості як пріоритетна функція держави», розглядаються загальні проблеми клінічної та профілактичної медицини, питання ветеринарної, фармацевтичної науки та інше.

Призначений для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів медичної, фармацевтичної та ветеринарної спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

УДК 614.2(063)

Леонов А. В. ОСТРЫЙ ГНОЙНЫЙ ЛАКТАЦИОННЫЙ МАСТИТ	38
Марковська І. В. МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ТВЕРДИХ ТКАНИН ЗУБА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ТВАРИН, ЯКІ ЗНАХОДИЛИСЬ ПІД ВПЛИВОМ ЕЛЕКТРОМАГНІТНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НИЗЬКОЇ ЧАСТОТИ	41
Мошенець К. І. СТАН МІОКАРДА ЛІВОГО ШЛУНОЧКА ТА ВНУТРІШНЬОСЕРЦЕВА ГЕМОДИНАМІКА У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ 2 ТИПУ ЗАЛЕЖНО ВІД ГЛІКЕМІЧНОГО КОНТРОЛЯ.....	45
Нечитайло Ю. М., Підмурняк О. Я. ВТОРИННА ТА ПЕРВИННА АРТЕРІАЛЬНА ГІПЕРТЕНЗІЯ У ШКОЛЯРІВ.....	49
Погорєлов В. В. МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕНТОКСИФІЛІНУ І ПРЕГАБАЛІНУ ПРИ ВЕРТЕБРОГЕННІЙ ПОПЕРЕКОВІЙ КОМПРЕСІЇ КОРИНЦІВ СПИННОГО МОЗКУ	52
Семенченко В. В. СТАТЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ВХОДЖЕННЯ ДО РЕГРЕСІЙНИХ МОДЕЛЕЙ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ПОКАЗНИКІВ ЦЕРЕБРАЛЬНОГО КРОВООБІГУ АНТРОПО-СОМАТОМЕТРИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ТІЛА У ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК МЕЗОМОРФНОГО СОМАТОТИПУ	57
Sartipi Hamed, Tkachenko E. V., Khalafalla Ahmed, Ahmed Zohaib BRAIN ASYMMETRY STUDY IN TYPOLOGICAL ASPECTS – NEW POSSIBILITIES AND APPROACHES	62
Фоменко Н. М. ВИПАДОК ГЕНЕТИЧНО ВЕРИФІКОВАНОГО СИНДРОМУ РЕТТА У ПРИКАРПАТСЬКІЙ ПОПУЛЯЦІЇ	69
НАПРЯМ 3. ПРОФІЛАКТИЧНА МЕДИЦИНА	
Галета Є. О., Галушко Н. А. ФАЛЬСИФІКАЦІЯ ПИТНОГО МОЛОКА В УКРАЇНІ.....	72
Клюсов О. М. МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ТА ВПЛИВ НА СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА МІСТА КИЄВА ЗЛОЯКІСНИХ НОВОУТВОРЕНЬ З ЛОКАЛІЗАЦІЄЮ В ПРЯМІЙ КИШЦІ	75

дим коррекцію метаболічних и гемодинамічних порушень, детоксикаційну терапію.

Марковська І. В.
асистент кафедри стоматології

*Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна*

**МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ
СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ТВЕРДИХ ТКАНИН ЗУБА
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ТВАРИН, ЯКІ ЗНАХОДИЛИСЬ
ПІД ВПЛИВОМ ЕЛЕКТРОМАГНІТНОГО
ВИПРОМІНЮВАННЯ НИЗЬКОЇ ЧАСТОТИ**

Матеріалом для морфологічного дослідження слугували верхні щелепи щурів лінії WAG, отриманих з експериментальної клініки ХНМУ, які щодобово з 9-00 до 12-00 годин протягом 30 робочих днів підлягали опроміненню змінним електричним полем низької частоти 70 кГц (5-й діапазон частот). Для опромінювання тварин змінним електричним полем низької частоти 70 кГц використовували сертифіковане експериментальне обладнання (свідоцтва про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки № 07/0489, № 26-01/0383).

Тверді тканини зуба представлені цементом, емаллю, дентином і предентином. При фарбуванні за ван Гізон колагенові волокна основної речовини цементу помірно фуксифільні; зустрічаються вогнища мукоїдного набухання зі зниженням фуксифілії, набуханням і розволокненням колагенових волокон, розширенням просторів між ними. Вогнища демінералізації розташовані нерівномірно.

Слабо еозинофільний шар емалі починає візуалізуватися під шаром цементу, що здувається в зоні цементно-емалевої межі і покриває вестибулярну поверхню коронки різця. Ділянки гіпоміне-

ралізації емалі нерівномірно розташовані, вираженість ліній Гунтера-Шрегера в них знижена, лінії Ретциуса розширені. В області анатомічної шийки зуба середнє значення товщини емалі по групі становить $8,57 \pm 0,25$ мкм, що достовірно нижче відповідного показника у інтактних тварин ($p < 0,001$).

Дентино-емалева межа очагово змазана. Шари дентину і пре-дентину дещо звужені. Морфометрично середня товщина дентину по групі становить $166,67 \pm 0,72$ мкм, що достовірно нижче показника в групі контролю ($p < 0,001$). Товщина шару предентину в середньому по групі становить $28,19 \pm 0,42$ мкм і достовірно знижується в порівнянні з відповідним показником у інтактних тварин ($p < 0,001$). Дентин і предентин з ділянками нерівномірного розташування дентинних каналців, розширенням просторів між ними. При фарбуванні за ван Гізон в цих ділянках візуалізуються основна речовина з ознаками мукоїдного набухання, колагенові волокна в них набряклі розволокнені, слабо фуксифільні. Кордон між дентином і предентином визначається у вигляді гофрованої лінії, кілька змащень в ділянках мукоїдного набухання основної речовини. У дентині візуалізуються переважно дрібні вогнища демінералізації, останні слабо сприймають основні барвники або не фарбується, розташовуються нерівномірно (мал. 3.27.). Морфометрично площа демінералізовану вогнищ в середньому становить $136,71 \pm 6,67$ мкм², що достовірно нижче значення відповідного показника в групі контролю ($p < 0,001$).

У пульпі різця шар одонтобластів звужений, товщина його в середньому по групі становить $61,71 \pm 0,86$ мкм, що достовірно нижче значення відповідного показника у інтактних тварин ($p < 0,001$). Цитоплазма одонтобластів слабо базофільна, ядро помірно або слабо сприймає основні барвники. У групах клітин протоплазма містить вакуолі з цитоплазматичною рідиною, ядро знаходиться в стані каріопікнозу або каріолізису і зміщується у напрямку до дентинних відростків (мал. 3.28.). Оптична щільність ядер одонтобластів в середньому по групі становить $0,159 \pm 0,014$ ум. од. опт. пл., що достовірно нижче показника в групі

контролю. Міжклітинні щілини шару одонтобластів розширені, оптично порожні. Частина капілярів з ознаками стазу, вистелені ендотелієм з набряклим ядром. Частина капілярів знаходяться в спавшемуся стані, просвіти їх щілиновидні. Судинна базальна мембрана при ШИК-реакції нерівномірно виражена. Морфометрично щільність розташування одонтобластов становить $6167,41 \pm 316,48$ екз/мм², що достовірно нижче відповідного показника у інтактних тварин ($p < 0,05$).

У проміжному шарі пульпи відзначається нерівномірне звуження зовнішньої зони, зниження змісту клітинних елементів у внутрішній зоні. В стромі пульпарного ядра очагово спостерігається підвищення вмісту фібробластів і нерівномірно фуксинофільних колагенових волокон. Вогнищево колагенові волокна набрякли, дещо розволокнені, слабо фуксинофільні. Простори між волокнами дещо розширені внаслідок накопичення набряклої рідини. Судини нерівномірно наповнені кров'ю. Судинна базальна мембрана при ШИК-реакції з ділянками потовщення і розщеплення, очагово не візуалізується. У ендотеліальній вистилці виявляються локуси клітин з пікнотичним ядром і ознаками десквамації, а також групи проліферуючих клітин з набряклим базофільним ядром. Частина капілярів з ознаками стазу, частина в спавшемуся стані з щілиноподібним просвітом. Периваскулярно візуалізуються дрібновогнищеві крововиливи.

Висновки: У амелобластів виявляються ознаки поширених дистрофічних і некробіотичні змін, що супроводжується достовірним зниженням оптичної щільності їх ядра в порівнянні з групою контролю. Виявлені альтеративні зміни амелобластов, що обумовлюють розвиток гіпоплазії і порушення мінералізації емалі, що підтверджується достовірним зниженням її товщини в порівнянні з групою контролю.

У пульпі зуба виявляються дисциркуляторні зміни у вигляді повнокров'я судин з формуванням дрібновогнищевих крововиливів, стаза в капілярах, набряку пульпи, які супроводжуються осередковим мукоїдним набуханням строми пульпарного ядра,

появою локусів гіперплазії фібробластів з вогнищевим посиленням колагенізації строми. У одонтоблестах з'являються ознаки гідропічної дистрофії і некробіозу, пригнічення їх проліферативної активності, що морфометрично підтверджується достовірним зниженням товщини шару одонтобластів і їх щільності розташування, достовірним зниженням оптичної щільності ядра клітин в порівнянні з аналогічними показниками у інтактних тварин. Виявлені патоморфологічні зміни в структурних компонентах пульпи обумовлюють розвиток вогнищевих дистрофічних змін в дентині і предентині, призводять до порушення процесу їх мінералізації, що морфометрично підтверджується достовірним звуженням зон предентину і дентину, достовірним зменшенням середнього значення площі вогнищ демінералізації дентину і нерівномірним їх розташуванням в порівнянні з групою контролю.

Таким чином, отримані дані дозволяють визначити характерні морфофункціональні особливості всіх вивчених структурних компонентів пародонту і верхнього різця експериментальних тварин піддаваних впливу ЕМВ.